

บันทึก

เรื่อง การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม

(กรณี ร.ท.นคร ประภากร นายไสว ตันติสมบูรณ์ และนายเชื่อน สกลวิจิตร)

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีมีหนังสือ ๗๔/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๐๕ แจ้งว่า กระทรวงการคลังได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเรื่อง ร.ท. นคร ประภากร นายไสว ตันติสมบูรณ์ และนายเชื่อน สกลวิจิตร จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมรวม ๓ ราย ซึ่งกระทรวงการคลังมีความข้องใจว่า การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมทั้ง ๓ รายนี้ ไม่ได้ได้รับความยินยอมจากภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายทั้ง ๓ ราย ปัญหาจึงมีว่าการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมของทั้ง ๓ รายนี้ จะเป็นการใช้ได้สมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่ นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) เห็นว่า เรื่องนี้ ต้องพิจารณามาตรา ๑๕๘๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า “การรับบุตรบุญธรรมจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้จดทะเบียนตามกฎหมาย” และกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมนี้ได้มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๒๒ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม ให้ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรมเป็นผู้ร้องขอ ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนต่อเมื่อทั้งสองฝ่ายให้ถ้อยคำว่า “ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งกฎหมายในเรื่องรับบุตรบุญธรรม” ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ถ้าปรากฏต่อนายทะเบียนว่าการมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ว่านั้น หรือถ้อยคำที่ได้ให้ไว้ไม่เป็นความจริง ห้ามมิให้จดทะเบียน ฯลฯ จึงเห็นได้ว่าตามมาตรา ๒๒ นี้ ได้บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนที่รับจดทะเบียนจะต้องทำการสอบสวนก่อนจดทะเบียน ในเบื้องต้นย่อมถือว่า ได้มีการสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ทะเบียนรับบุตรบุญธรรมเป็นเอกสารมหาชนที่เจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้น ตามหลักกฎหมายทั่วไป เอกสารมหาชนนี้หากมีข้อขัดตกบกพร่องไม่ถูกต้องประการใด จะถูกลบล้างได้ก็โดยวิธีการทางศาล ฉะนั้น ตราบใดที่ยังมิได้ถูกลบล้างไป ย่อมถือว่าสมบูรณ์ตามกฎหมาย

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
กรกฎาคม ๒๕๐๕